

Elektro- og automasjonsbransjen er en stor og viktig sysselsetter over hele landet. Dessverre rammes våre bedrifter hardt av koronakrisen. Analyser fra [Menon](#) (august 2020) viser at byggenæringen samlet, i årene 2020-22, må forvente redusert investeringsimpuls på 70-140 milliarder, målt mot 2019-nivået. Vi forventer at fallet i nye igangsatte prosjekter treffer næringen for fullt mot slutten av 2020 og videre inn i 2021. Bunnen forventes først i 2021.

Offentlig etterspørsel må gi aktivitet og sikre arbeidsplasser. Bygging av vei, bane og bredbånd gir stor samfunnsnytte og lokale arbeidsplasser.

Offentlige oppdrag er avgjørende for å opprettholde aktiviteten i alle deler av landet. Bygging av vei, jernbane og bredbånd er viktig for samfunnsutviklingen i hele landet og gir samtidig viktige arbeidsplasser lokalt og regionalt. I en situasjon der aktiviteten fra private utbyggere stopper opp, må stat og kommune holde et høyt aktivitetsnivå.

Digitalisering og elektrifisering av vegsektoren

Regjeringen vil legge til rette for effektiv, smart og miljøvennlig mobilitet. Nasjonal transportplan for 2018–2029 peker på den helt nødvendige omstillingen samferdselssektoren står overfor. Vi trenger et næringsliv som kan skape grønne jobbar og en bærekraftig framtid. Satsingen på ny teknologi vil gi muligheter til å nå målene for transportpolitikken, og vi er glade for at regjeringen i sitt budsjettforslag peker på digitalisering som et prioritert område.

Digitalisering og automatisering ligger til grunn for utviklingen av transportsektoren. Det åpner muligheter for å realisere samfunnsmessige gevinster ved at data og teknologi kan brukes på nye måter, og løse noen av fremtidens utfordringer i transportsektoren. Bedre kapasitetsutnyttelse ved bruk av intelligent trafikkstyring i kombinasjon med bedre informasjonssystemer til trafikantene vil kunne gi bedre samfunnsnytte i forhold til investeringene.

Elektrifisering av veitransport og maritim sektor krever store investeringer i elektrisk infrastruktur. Vi støtter videreføringen ordningen for innfasing av hurtigbåter med lav- og nullutslippsteknologi, samt bidrag til finansiering av Grønt Skipsfartsprogram. Vi etterlyser Granavolden-erklæringens lovnad om en støtteordning for elbillading i borettslag og sameier.

Effektiv drift og vedlikehold

I tillegg til en mer effektiv og trygg trafikkavvikling vil digitalisering også kunne bidra til mer fremtidsrettet og bærekraftig drift- og vedlikehold av vei og bane. Ved å utnytte mulighetene som finnes for fjernovervåking og prediktivt vedlikehold, der komponenter og sensorer kan melde fra om feil eller behov for tilsyn, vil man kunne unngå unødige kjøreturer for å sjekke status, eller i verste fall at veier må stenges på grunn av feil i komponenter for eksempel i sikkerhetssystemet. Digitalt tilsyn med veier og utstyr som selv melder fra ved feil vil kunne erstatte en del av det tradisjonelle fysiske tilsynet der man kjører over store avstander for å kontrollere tilstanden. Dette vil bidra til store besparelser i form av unødvendig kjøring og tilsyn, og derved reduserer utslipp og kostnader.

I veisektoren er bestilleren stort sett offentlige kunder. Det må legges til rette for effektiv og sunn konkurranse, men samtidig tas hensyn til lokal verdiskaping, kompetanse og miljøhensyn i form av kortere avstander. Drift av veinettet handler i stor grad om asfaltering om sommeren, og brøyting og strøing om vinteren, men også elektrooppgaver som å sørge for lys på veiene og å legge til rette for radio og nødnett i tunneler, samt å sørge for at kommunikasjonslinjer til trafikk sikkerhetsutstyr fungerer blir mer og mer viktig.

Elektro og automatisering smelter sammen med IKT og krever en helt annen kompetanse enn den som tradisjonelt etterspørres i veisektoren. Når staten og fylkene slår sammen drift- og vedlikeholdsoppgaver i

få, store kontrakter vet vi at fokus og kompetansen på tekniske anlegg blir dårligere. De lokale og regionale leverandørene får ikke mulighet til å delta i konkurransene, og man mister helt nødvendig lokal kompetanse.

- *Nelfo anbefaler at de stilles krav om at store kontrakter deles opp, og at tekniske entrepriser og drift- og vedlikeholdskontrakter kjøres som egne anskaffelser.*

Tunnelvedlikeholdet må forseres

Til vedlikehold av tunneler settes det av om lag 520 mill. kr. Tunnelvedlikehold består i stor grad av vedlikehold og utskiftninger av sikkerhetsutstyr, trafikkstyringssystemer og styringssystemer. Tiltak som er kritiske for at tunnelene kan holdes åpne for normal trafikk og reparasjon av skader som kan være dyrere å utbedre på et senere tidspunkt bli prioritert.

Med budsjettforslaget vil ni tunneler på TEN-T-veinettet bli ferdig utbedret i 2021. Det gjenstår med dette å oppgradere 28 tunneler på TEN-T-veinettet, og det er et stort etterslep i oppgradering av tunneler i det øvrige riksveinettet. EFTAs overvåkingsorgan (ESA) har åpnet traktatsbrudd-prosedyre mot Norge for manglende overholdelse av fristen for oppgradering av tunneler på TEN-T veinettet. I dagens situasjon med et stort behov for å holde aktivitetene opp er det all grunn til å be om økt hastighet på helt nødvendige sikkerhetsoppgraderinger av landets mange tunneler.

Vi understreker igjen viktigheten av at det offentlige som bestiller av anlegg og tjenester til veg og bane holder aktiviteten i gang. I sommer ble anbudskonkurransen for oppgradering av de tre tunnelene Finnsås-, Steggje- og Kolnostunnelen på fylkesveg 53 i Sogn avlyst. Vi tar ikke stilling til vurderingene eller tildelingsprosessen som er gjennomført, men vi ønsker med dette å peke på konsekvensene av at fylkeskommunen utsetter og avlyser konkurranser i denne svært krevende tiden.

- *Nelfo ber om at Stortinget øker bevilgningene for tunneloppgradering til riksveinettet for å redusere det betydelig etterslep i tunneloppgraderinger etter tunnelsikkerhetsforskriften.*

Vi må bygge like mye bredbånd i 2021 som i år, ikke mindre

Regjeringen foreslår å sette av 264,1 mill kroner til bredbåndsutbygging i 2021. Det gir bredbånd til ca 15 000 personer. Det meste av bredbåndsutbyggingen i Norge er finansiert av markedet, men den offentlige tilskuddsordningen er et viktig bidrag for å gi bredbånd til områder som ikke er bedriftsøkonomisk forsvarlig å bygg ut. Det gjelder først og fremst i distriktene.

Korona-pandemien har til fulle vist nødvendigheten og avhengigheten av godt utbygget fibernett med god kapasitet for hjemmekontor og hjemmeundervisning i hele landet. Utbygging av høyhastighets bredbånd handler også om utrulling av fremtidens digitale grunnmur som er helt nødvendig for den utvikling vi står overfor med effektive og digitale offentlige tjenester og styrket konkurransekraft i hele næringslivet. Ikke minst i lokalsamfunn i hele landet.

Nelfo ber derfor Stortinget heve tilskuddet til bredbåndsutbygging i områder uten kommersielt grunnlag til minst tilsvarende beløp som i Korona-året 2020, da det tilsammen er bevilget 406 mill kroner til delfinansiering av bredbåndsutbygging. Fortsatt høyt trykk på utbygging av fiberbredbånd gir Norge mulighet å bli et nær 100 prosent gigabitsamfunn om få år.